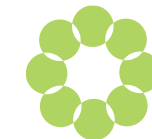

Antibiotikasmart[®] Sverige

”Ett samhälle där alla bidrar till att antibiotika fungerar och fortsätter rädda liv”

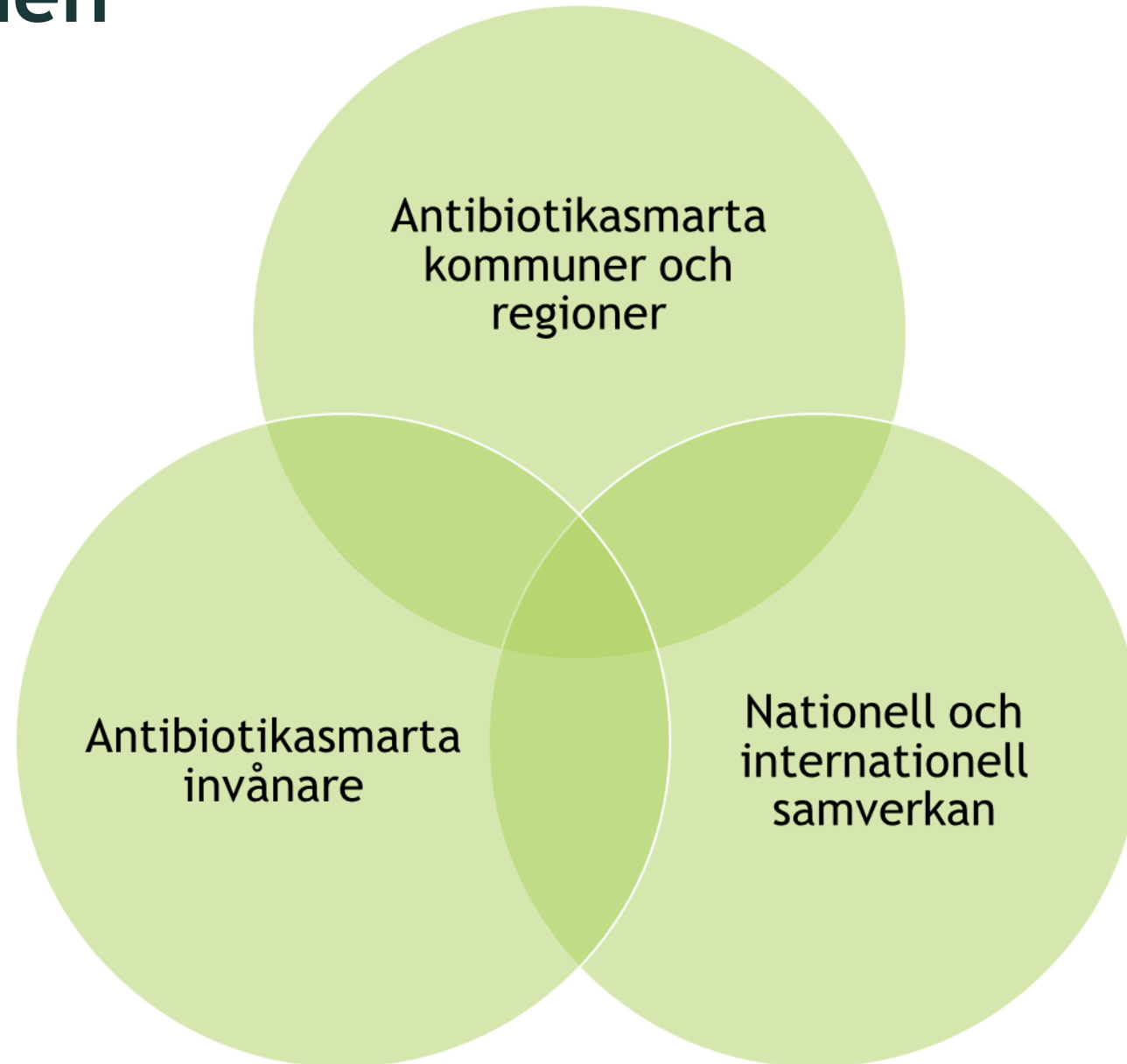
Visionen om ett...

Antibiotikasmart[®] Sverige
- ett samhälle där alla bidrar till att
antibiotika fungerar och fortsätter
rädda liv

Målområden

Kommuner, regioner och deras verksamheter

Kriterier för att arbeta antibiotikasmart

Regioner

- Ledningsnivå
- Sjukhus
- Vårdcentraler

Kommuner

- Ledningsnivå
- Skolor
- Förskolor
- Äldreomsorg
- Vatten och avlopp

Kriterierna utvecklade tillsammans med representanter från de olika områdena

Syfte

Skapa engagemang, ge inspiration och öka viljan till att inkludera hygien/antibiotikaperspektiv i arbetet

Stimulera till systematiskt förbättringsarbete

Skapa möjlighet att bli diplomerad antibiotikasmart verksamhet

Antibiotikasmarta[®] vårdcentraler

Carl Fridolfsson, Strama Jönköping - kriterieledare

Ragda Obeid, Folkhälsomyndigheten

Hélène Rödin, Strama Stockholm

Vilka är med?

- Anmälda & Diplomerade Vårdcentraler 2026-02-13

Totalt 75 anmälda

- Region Gotland - 1 vårdcentral
- Region Kalmar - 25 vårdcentraler
- Region Skåne - 9 vårdcentraler
- Region Stockholm - 7 vårdcentraler
- Västra G. Regionen - 3 vårdcentraler
- Region Örebro - 30 vårdcentraler

Intresseanmälda:

Blekinge 1st, Kalmar 4st, Norrbotten 2st,
Skåne 9st, Sthlm 10st, Västra G.
Regionen 1st & Östergötland 2st

Totalt kontakt med 107st

Medarbetarna på Centrumkliniken i Trelleborg vårdcentral.

Diplomerade!

Kalmar:

- Nybro HC
- Vimmerby HC
- Kvarnholmen HC

Skåne:

- Centrumkliniken Trelleborg

Örebro:

- Adolfsberg VC
- Mikaeli VC
- Lillån VC

Stockholm:

- Scania VC Södertälje
- Capio Åkermyntan

Kriterier för antibiotikasmart vårdcentral

Organisation och samverkan

Arbetsätt

Kunskap och kompetens

Mätning

Kriterier för vårdcentraler

Organisation och samverkan

1. I verksamheten finns **ett team** bestående av en läkare, sjuksköterska och undersköterska som har ett särskilt ansvar för antibiotika, vårdhygien och smittskydd.

Kriterier för vårdcentraler

Arbetsätt

2. Verksamheten strävar efter en hög följsamhet till gällande **behandlingsrekommendationer** för vanliga infektioner i öppenvård. Detta genom att

- hämta ut data för relevanta infektionsindikatorer från Primärvårdskvalitet eller liknande system för diagnoskopplade data
- upprätta en handlingsplan
- arbeta utefter denna genom att involvera personalgruppen

3. Verksamheten

- följer sin totala antibiotikaföreskrivning under året och
- jämför den med andra vårdcentraler i närområdet, och
- reflekterar över resultatet i personalgruppen.

Kriterier för vårdcentraler

Mätning

4. Verksamheten

- a) genomför under året återkommande mätningar av **följsamheten till basala hygienrutiner** och klädregler samt
- b) reflekterar och arbetar med resultatet tillsammans i personalgruppen.

5. Verksamheten

- a) genomför en årlig **vårdhygienisk egenkontroll** och
- b) upprättar en handlingsplan med åtgärder som
- c) löpande följs upp och åtgärdas.

Kriterier för vårdcentraler

Kunskap och kompetens

6. Vårdpersonalen deltar årligen i **utbildningar om behandling** av vanliga infektioner i öppenvården.

7. Medarbetarna deltar årligen i **utbildningar om basala hygienrutiner** och klädregler och har diskussioner med utgångspunkt i de egna mätningarna.

8. Medarbetarna kommunicerar med **patienter** om antibiotika och infektioner samt stödjer beteendeförändring genom dialog i det patientcentrerade arbetssättet.

Kriterier för vårdcentraler

Fördjupningskriterier

Verksamheten:

- har ett tydligt samarbete inom antibiotika- och vårdhygienområdet mellan läkare på enheten och samarbetspartners inom hemsjukvård och/eller särskilt boende.
- genomför minst ett förbättringsarbete inom antibiotika- och hygienområdet som involverar hemsjukvård och/eller särskilt boende.
- följer upp och reflekterar över andra indikatorer för att öka kvaliteten på sin antibiotikaförskrivning.

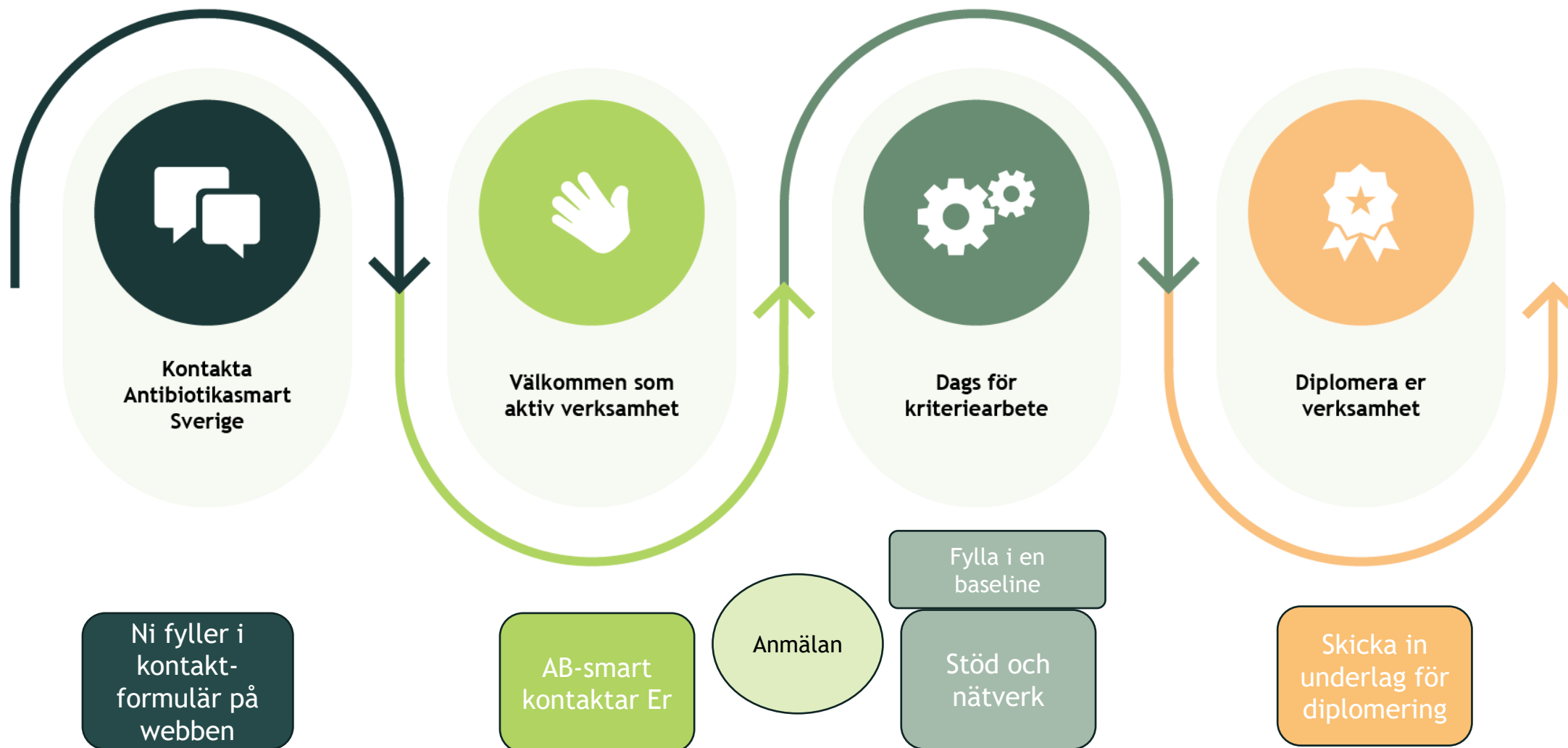

Kriterierna

Vill din verksamhet bli antibiotikasmart? - Antibiotikasmart Sverige
(folkhalsomyndigheten.se)

Vi är intresserade av att arbeta med kriterierna!

Nätverksträffar - framåt!

- **Nätverksmöten 2026**

- Maj 18, 14:30 - 16:00 - Tema kommer
- Sep 22, 14:30 - 16:00 - Tema kommer
- Dec 10, 14:30 - 16:00 - Tema kommer

På väg mot antibiotikasmarta sjukhus

Kriterieledare:

Anna Wimmerstedt, Region Värmland

Åsa Olsson, NAG Strama

Stephan Stenmark, Folkhälsomyndigheten

På ett antibiotikasmart sjukhus...

©Antibiotikasmart Sverige

Hur kommer vi dit?

... tar vi **alla ansvar** för att använda antibiotika ansvarsfullt och minska vårdrelaterade infektioner

... utgår vi från ett **patientcentrerat arbetssätt**

... skapar vi **förutsättningar** för arbetet genom att se till att det finns ledningsbeslut, resurser och utbildning

... utgår vi från **väl fungerande befintliga arbetssätt** och **implementerar dem brett** i verksamheten

... minskar vi onödig antibiotikaanvändning och vårdrelaterade infektioner genom att **mäta, följa upp och återkoppla resultat**

1. Vad kan vi göra i varje patientmöte?

2. Hur skapar vi förutsättningar för att lyckas?

Strama

Samverkan mot antibiotikaresistens

Motverka antibiotikaresistens och
uppkomst av vårdrelaterade infektioner:

**Stramas 10-punktsprogram
i praktiken** - antibiotikasmarta tips till dig
som arbetar på sjukhus

Stramas 10- punktsprogram i praktiken

- antibiotikasmarta tips till dig
som arbetar på sjukhus

- Rätt antibiotika, i rätt tid till rätt patient
- Minska onödig antibiotikaanvändning
- Utvärdera antibiotikabehandling dagligen

Exempel på mått och mål:

Behandla inte
asymtomatisk
bakteriuri

Öka andel
pneumoni som
behandlas med
penicillin

Minska andel
akut cystit som
behandlas med
kinolon*

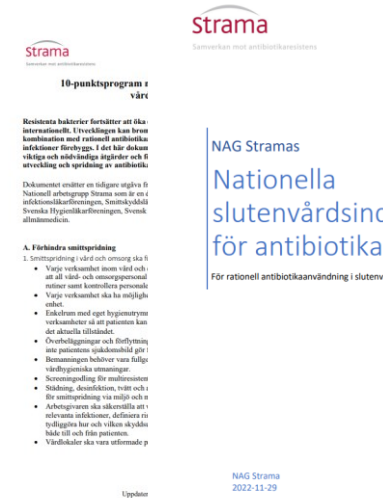
Öka andel
antibiotikaprofylax
som avslutas
inom
24 timmar

Spara kinoloner
och
karbapenemer*
tills det verkligen
behövs

2. Kriterier för antibiotikasmarta sjukhus

Uppnådda kriterier för antibiotikasmarta sjukhus bygger på nationella stöddokument och skapar förutsättningar för arbetet

Vägledning för vårdhygieniskt arbete

Vägledningen visar hur svensk vård och omsorg kan uppfylla de krav som berör det vårdhygieniska området i de befintliga författningar som rör hälso- och sjukvården och i delar även omsorgen.

Vägledningen är utarbetad av nationell arbetsgrupp vårdhygien på uppdrag av nationell samverkansgrupp patient säkerhet. Dokumentet har genomgått remissutvärdering enligt rutin inom nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård.

Nationellt system för kunskapsstyrning hälso- och sjukvård

**Hur ska vi nå ut i
hela verksamheten?**

Hur ska vi nå ut i hela verksamheten? Olika regionala lösningar

Antibiotikasmart Klinik

Kriterier anpassas efter klinik.
Förslag på grundkriterier:

Vårdhygienisk egenkontroll

- [Verktvyslåda-Folkhälsa och sjukvård \(rl.se\)](http://Verktvyslada-Folkhalsa_och_sjukvard_(rl.se))

VRI-Smart

- www.vrismart.se

Antibiotikasmarta Sjuksköterskor

- Utbildning i [LoK](#)

Eget förbättringsarbete

- Utefter eget behov, till exempel:
 - Vårdrelaterade infektioner
 - Antibiotikaproylax
 - Antibiotikaval vid specifik infektion
 - Basala Hygienrutiner

Pilotkliniker är:

- Infektionskliniken
- Medicinkliniken Jkp
- Medicin- och Geriatrikkliniken Eks

Håller på att implementeras på fler kliniker.

Än så länge är det **Infektion** som är Antibiotikasmart!

Antibiotikasmart Verksamhet

2022-11-24

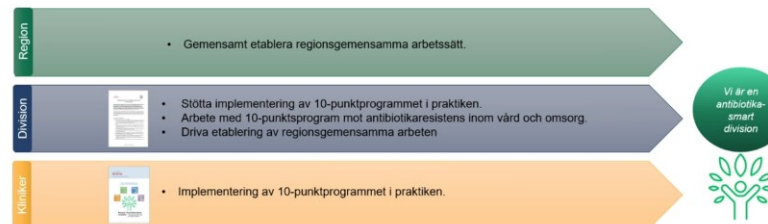
Bild från Skillingaryds vårdcentral som blivit Antibiotikasmarta 2020

Kriterier AntibiotikaSmarta kliniker

1. Verksamheten har ett team bestående av läkare, sjuksköterska och undersköterska med ett särskilt ansvar för antibiotika, vårdhygien och smittskydd
2. Verksamheten utför årlig vårdhygienisk egenkontroll och upprättar en handlingsplan med åtgärder som följs upp fortlöpande under året
3. Verksamheten arbetar för att förebygga vårdrelaterade infektioner genom utbildning och diplomering av medarbetare med patientnära arbete i den digitala utbildningsmiljön VRI-Smart.se
4. Verksamheten eftersträvar god följsamhet utbildning och diplomering av läkare i den
5. Verksamheten arbetar med AntibiotikaSm.
6. Verksamheten har utfört ett lokalt förbättr

Så ska vi jobba

Divisionsledningen blir motorn för arbetet i kliniker och regionsgemensamt arbete.

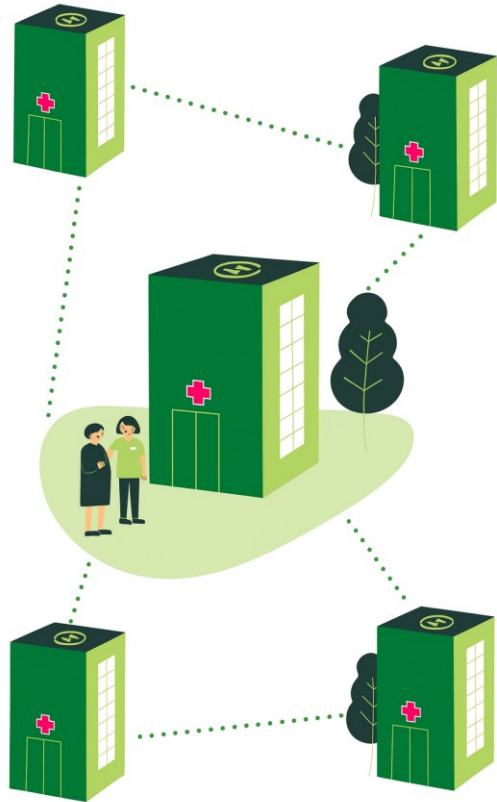
Kriterier för antibiotikasmart klinik

- » Regelbundna mätningar av följsamhet till basala hygien- och klädregler
- » Årlig vårdhygienisk egenkontroll
- » Årlig analys av enhetens antibiotikaanvändning och målsättning för kommande år
- » Kontinuerligt förbättringsarbete för att minska risken för vårdrelaterade infektioner, VRI
- » Kontinuerliga åtgärder utifrån det övergripande årshjulet för patientsäkerhet som bryts ned på enhetsnivå

Mer tips och stödmaterial finns på Strama Värmlands hemsida, regionvarmland.se/strama

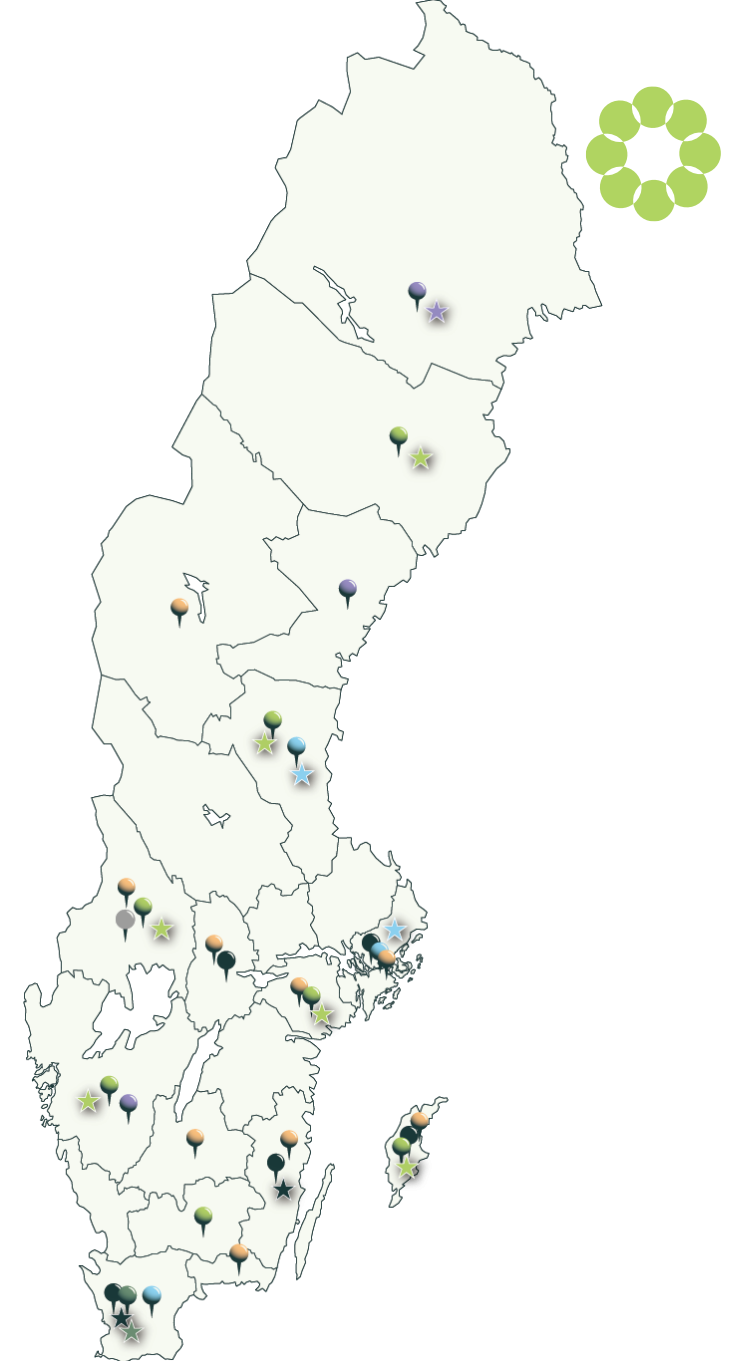
”
Alla kan bidra, detta handlar om mycket mer än om att ordinera antibiotika
”

Nätverket för antibiotikasmarta sjukhus

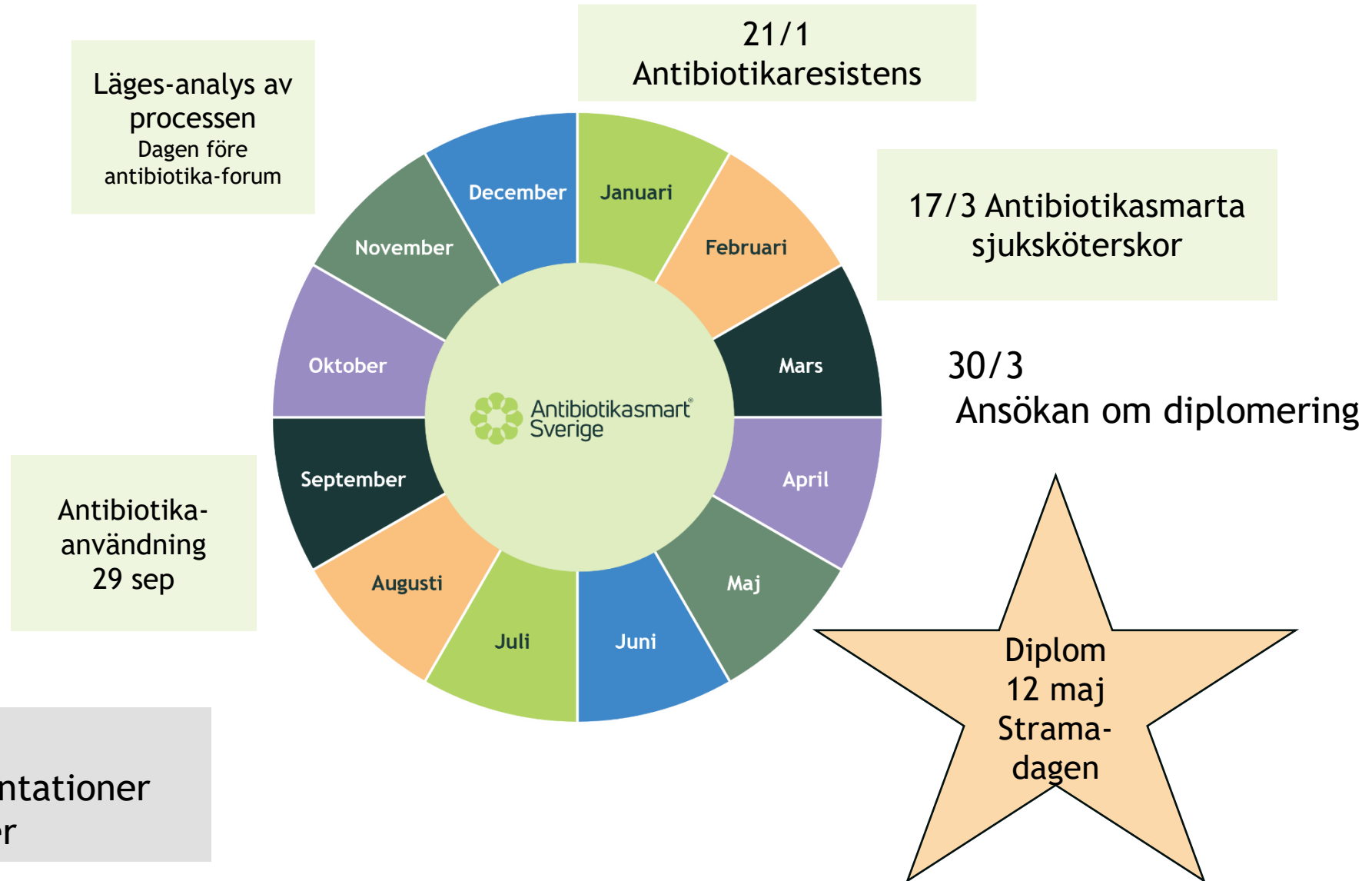

Blekinge, Kalmar, Jönköping (Värnamo, Eksjö, Jönköping), Gotland, Östergötland, Sörmland, Caphio St Göran sjukhus, Caphio Sollentuna, Örebro, Värmland (Karlstad, Arvika, Torsby), Jämtland Härjedalen

Halland, Kronoberg, Skåne

Antibiotikasmarta sjukhus 2026

Webbinarier

- Inspirationspresentationer
- Gruppdiskussioner

Tack!

© Antrop/Antibiotikasmart Sverige